

Diccionari pràctic

10 autors dels Països Catalans,
Diccionari pràctic...,
Ed. La Busca,
Barcelona 2002.

Explicació i objectius

El bon funcionament d'una llengua necessita el contacte permanent dels seus parlants, de manera que es formi un estàndard lingüístic cohesionat. Això s'assoleix amb sistemes de comunicació comparats (TV, ràdio, premsa, etc.). Aquest aspecte falla al nostre país, perquè els referents culturals o nacionals comuns pràcticament no existeixen o bé són molt minoritaris, sobretot si els comparem amb els que arriben de Madrid o de París. En aquest sentit, el *Diccionari pràctic i complementari* pot actuar apropant els usuaris del català dels diferents territoris de parla catalana, fent que s'hi identifiquin.

Ahora, les relacions lingüístiques entre els nostres països han passat normalment pel «sedàs» de Barcelona. Açò és ben normal, atès que n'és la capital demogràfica i cultural moderna, i atès el paper del noucentisme, de Pompeu Fabra, etc. Però no sempre ha estat així, i fóra bo que les altres regions recuperessin presència lingüística i aportessin amb més naturalitat doll propi a la creació del català modern. Aquesta tasca no es pot fer sense constància escrita; sense publicacions; i

heus ací un altre avantatge d'aquest diccionari: la seva concepció «marginal» (en el bon sentit de la paraula), és a dir, que hagi tingut en compte notablement el pes lèxic de tots els dialectes, cosa que ha produït uns efectes ben positius, car el diccionari aporta així molts mots d'escassa o nul·la tradició lexicogràfica.

Volem, al capdavant, una llengua que s'assembli, com més millor, a allò que seria el català sense la influència excessiva de l'espanyol i del francès, una llengua unificada tant com es pugui i neta de barbarismes innecessaris. La majoria de les entrades i exemples del diccionari són de recollida oral. Una part del diccionari és una llista de barbarismes que es senten al carrer i als mitjans de comunicació. Treballant amb aquest diccionari ens adonarem de la unitat lingüística del català i de la gran uniformitat territorial que té la nostra llengua, que no permet divisions ni trencaments per raons històriques, literàries o filològiques.

El dpclc

Hem anomenat aquesta obra *Diccionari pràctic i complementari de la llengua catalana*. Triar-li un nom escaient no ha estat una feina senzilla. Amb el nom hem volgut definir l'obra. Primerament, cal dir que es tracta d'un diccionari amb unes característiques singulars, que el fan diferent d'altres diccionaris. En efecte, no és un diccionari general, perquè només han estat seleccionats una part dels mots de la llengua. A més, en les entrades recollides hem prescindit del significat o significats més generals. S'ha fet així per a incorporar-n'hi més de complementaris. Tampoc no és un diccionari dialectal, ni ho pretenem, però alhora conté moltes entrades dialectals. No és un diccionari de sinònims, per bé que procurem que en cada entrada n'hi hagi uns quants. Pot servir de diccionari de sinònims, sense ser-ho, en el sentit clàssic d'aquestes obres.

Diem que és un «diccionari» perquè és molt més que

un recull de mots, car conté un treball molt elaborat. El qualifiquem de «pràctic» perquè, tal com expliquem en el punt 5, hi incorporem un «índex» que, mitjançant un codi de mots, remet l'usuari a cadascuna de les entrades. L'anomenem «complementari» perquè, evidentment, reforça alguns aspectes i funcions que no trobem en un «diccionari general». Finalment, diem «de la llengua catalana» perquè abasta l'àmbit lingüístic dels Països Catalans. No cal dir que a l'usuari li serà útil tenir a mà una obra general, i així poder comparar i completar les nostres accepcions. És, en definitiva, un llibre adreçat a professors, estudiants i a aquelles persones que estimen la llengua i volen millorar-la.

Parts del diccionari

Aquest diccionari té cinc parts. La primera és una selecció de mots de les comarques de Girona. S'han triat bàsicament mots que tenen un ús poc general, minoritari o típic de les nostres comarques. A cada mot, i a cada accepció, es diu si es fan servir a les Illes o al País Valencià. En l'exposició general de cada veu hi ha una definició, uns sinònims generals i uns sinònims del País Valencià i de les Illes, unes frases d'exemple de Girona i dels altres llocs dels PPCC, quan els hem trobats.

La segona part és una llista dels pobles on s'ha trobat cada mot. La tercera part és un comentari d'algunes qüestions gramaticals. La quarta part és un recull de barbarismes i altres incorreccions que hem sentit o llegit, especialment en els mitjans de comunicació.

Per últim, podríem dir que la cinquena part és una provatura. A través d'un índex alfabètic, fent unes combinacions, arribem a cadascuna de les entrades i accepcions de la part 1. D'aquesta manera, el nostre diccionari, a més de ser un llibre de consulta, pot servir també de diccionari de sinònims.

Carme Forcadell
Sebastià Oliveras Duran

